

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 59/06-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. H., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. G., so sídlom B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 119/05 z 26. júla 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. septembra 2005 doručená sťažnosť J. H., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., so sídlom B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Toš 119/05 z 26. júla 2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol namietaným uznesením najvyššieho súdu vzatý do väzby podľa § 68 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku. Najvyšší súd ako súd špeciálny rozhodoval o vzatí sťažovateľa do väzby, keďže prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry podal sťažnosť proti uzneseniu sudkyne Krajského súdu v Banskej Bystrici s právomocou špeciálneho súdu sp. zn. Pš 25/05-BB z 19. júla 2005.

Sťažovateľ tvrdí, že v jeho prípade nebol dodržaný zákon, konkrétne § 454a Trestného poriadku, ktorý nadobudol účinnosť 15. apríla 2005, keďže „... ku dňu podania sťažnosti prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR proti rozhodnutiu súdu o mojom prepustení zo zadržania, ako aj ku dňu rozhodovania Najvyššieho súdu SR ako súdu špeciálneho o mojom vzatí do väzby v dôsledku predmetnej sťažnosti prokurátora nebol Úrad špeciálnej prokuratúry GP SR oprávnený a príslušný podávať v konaní sťažnosť a Najvyšší súd SR ako súd špeciálny nebol oprávnený a príslušný vo veci rozhodovať. (...)

O mojom vzatí do väzby rozhodoval miestne a vecne nepríslušný súd (Najvyšší súd SR ako súd špeciálny) a rozhodoval tak na základe miestne a vecne nepríslušného prokurátora (Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR).“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci jeho podania prijal nasledovné rozhodnutie:

„1) Uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Toš 119/05 zo dňa 26. júla 2005 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 48 ods. 1 Ústavy SR ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd v čl. 5 ods. 1 písm. b) a čl. 6 ods. 1.

2) Ústavný súd zrušuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1 Toš 119/05 z 26. júla 2005.“

Pretože sťažnosť nemala všetky zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd vyzval sťažovateľa na ich doplnenie. Sťažovateľ doručil ústavnému súdu kópiu uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 119/05 z 26. júla 2005 a na základe ďalšej výzvy upresnil argumentáciu vo vzťahu k čl. 48 ods. 1 ústavy, keď uviedol, že podľa čl. 48 ods. 1 ústavy

príslušnosť súdu ustanovuje zákon, čo je v súlade s čl. 13 ods. 2 ústavy. Ústava podľa názoru sťažovateľa nepripúšťa, aby príslušnosť súdu ustanovoval generálny prokurátor opatrením, resp. aby opatrením cez ustanovenia Trestného poriadku alebo zákona o prokuratúre odňal vec Špeciálnej prokuratúre, a tým založil príslušnosť v danom prípade Krajskej prokuratúry v Trenčíne alebo naopak.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

III.

1. Sťažovateľ namieta vo svojej sťažnosti porušenie svojho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru „1. Každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom (...) b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom“.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatoval, že účelom čl. 5 ods. 1 Dohovoru je ustanovenie dôvodov, pri ktorých existencii možno osobu pozbaviť slobody, pričom tieto dôvody sú taxatívne určené, a to nielen v čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru, ale aj v jeho ďalších ustanoveniach (čl. 5 ods. 1 písm. a), c) až f). Vychádzajúc z účelu citovaného ustanovenia Dohovoru a opierajúc sa o argumentáciu sťažovateľa obsiahnutú v sťažnosti, ako aj v nej opísané skutkové okolnosti prípadu, ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným porušením práv obsiahnutých v čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru, sťažovateľom namietaná skutočnosť, že o jeho vzatí do väzby „... *rozhodoval miestne a vecne nepríslušný súd*“, nie je príčinná súvislosť. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

2. Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na zákonného sudcu garantovaného v čl. 48 ods. 1 ústavy, ktorý súčasne ustanovuje, že príslušnosť súdu ustanoví zákon. Porušenie svojho základného práva vidí sťažovateľ v tom, že o jeho vzatí do väzby rozhodoval miestne a vecne nepríslušný súd (najvyšší súd ako súd špeciálny)

a rozhodoval tak na základe miestne a vecne nepríslušného prokurátora (Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky); argumentuje tým, že Úrad špeciálneho prokurátora a ani najvyšší súd ako súd špeciálny nedodržali zákon č. 122/2005 Z. z. zo 17. marca 2005, ktorý nadobudol účinnosť 15. apríla 2005, a ktorý v čl. I. bode 4 v § 454a ods. 1 Trestného poriadku ustanovuje: „*Vo veci, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie pred 1. septembrom 2004 a pôvodne v nej vykonával dozor podľa § 174 prokurátor okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, vojenskej obvodnej prokuratúry alebo vyššej vojenskej prokuratúry a ktorá bola postúpená Úradu špeciálnej prokuratúry z dôvodu § 454a, je príslušný na konanie od nadobudnutia účinnosti tohto zákona prokurátor okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, vojenskej obvodnej prokuratúry alebo vyššej vojenskej prokuratúry, ktorý bol príslušný v danej veci pred 1. septembrom 2004, ak do nadobudnutia účinnosti tohto zákona nebola podaná obžaloba. Súdne konanie a úkony v prípravnom konaní vykoná v takom prípade okresný súd, krajský súd, vojenský obvodový súd alebo Vyšší vojenský súd, ktorý bol príslušný na konanie pred 1. septembrom 2004; to neplatí, ak o príslušnosti Úradu špeciálnej prokuratúry rozhodne generálny prokurátor podľa osobitného predpisu; 12) v takom prípade súdne konanie a úkony v prípravnom konaní vykoná Špeciálny súd.*“

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa musel zareagovať na námietku sťažovateľa proti zneniu platnej právnej úpravy § 454a Trestného poriadku (platného a účinného v čase rozhodovania najvyššieho súdu), podľa ktorej žiadne opatrenie generálneho prokurátora nemôže zmeniť zákonnú úpravu (posledná veta § 454a ods. 1 Trestného poriadku). V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že posúdiť súlad zákona s ústavou nemôže v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ale len v konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy, a preto v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uplatňuje ústavný súd prezumpciu ústavnosti právneho predpisu.

Ak sťažovateľ zastáva názor, že vo veci koná a rozhoduje nepríslušný súd, mal uplatniť túto námietku v rámci právnych prostriedkov v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto skúmal, či na ochranu svojho základného práva sťažovateľ uplatnil a vzniesol na verejnom zasadnutí, ktoré sa konalo 26. júla 2005 a na

ktorom bol prítomný, námietku nepríslušnosti súdu vo veci konať a rozhodovať. Za týmto účelom si ústavný súd vyžiadal zápisnicu z verejného zasadnutia senátu najvyššieho súdu z 26. júla 2005 o 9,00 h v trestnej veci proti obvinenému J. H. a spol. pre trestný čin podľa § 185a ods. 1 Trestného zákona a iné. Zo zápisnice zistil, že ani sťažovateľ, ani jeho obhajca nevzniesli námietku nepríslušnosti súdu. Nevyužitie námietky nepríslušnosti súdu ako prostriedku možnej nápravy podľa § 53 Trestného poriadku viedlo ústavný súd k záveru o odmietnutí tejto časti sťažnosti pre nedostatok právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. marca 2006